

Stavru Tarasov, *Fetiță cu căciulă albastră (Zinica)* – 1927

Atunci cind ne gindim la Brașovul de odinioară, la cei ce au zugrăvit străduțele lui strimte străjuite de zidurile groase și colorate ale caselor, nu se poate să nu ne amintim, alături de Gustav Kollar și de Valeriu Maximilian, și de Stavru Tarasov.

Deschisă la 6.I.1973 în sala „Arta”, cu ocazia împlinirii a 90 de ani de la nașterea pictorului, expoziția organizată de Muzeul de artă Brașov nu este decît o părțică din ampla retrospectivă organizată din inițiativa Muzeului de artă din Constanța. Cuprinzînd lucrări reprezentative ale pictorului

aflăte în mare parte în colecția fiicei acestuia (Constanța Tarasov), în cea a muzeului nostru ca și cîteva piese ale colecționarilor particulari, expoziția urmărește să reamintească publicului brașovean de „penelul lui Tarasov pus în slujba unei reține excepționale și a unui sentiment în afară de comun care izbulește să surprindă în natură chipuri și aspecte de o rară noblețe, pe lîngă care cetățeanul obișnuit trece, mai întoldeaua, cu o tragică nepăsare”, așa după cum îl caracteriza încă din 1930 prietenul său pictorul N. Tonitza.

Deși născut la Letea, a-l considera pe Tarasov pictor dobrogean ar însemna să-i știrbim din tematica creației sale. Căutînd țara în lung și în lat, atît în timpul studiilor, cît și după terminarea lor, poposind la Bacău, Tg. Ocna, Birlad, Constanța, orașe care i-au cîntit memoria prin retrospectivile deschise în ultimii ani, Tarasov își încheie viața agitată și plină de dăruiri la Brașov. Ultimii ani ai vieții, petrecuți aici, i-a închinat naturii și Brașovului. Era într-adevăr de datoria Muzeului de artă din Brașov de a se ocupa de creația acestui pictor, care se integrează și definește o epocă în arta plastică și viața spirituală a Brașovului. În acest scop, alegerea lucrărilor prezentate a fost făcută cu multă atenție, căutînd să cuprindă atît începuturile creației sale, cît și, mai ales, ultima perioadă care se leagă de peisajul de munte și cel citadin. *Peisaj din Brașovul de odinioară, Peisaj din marginea Brașovului, Stradă din Brașov* rămîn reale documente de epocă.

Tot această ultimă perioadă se leagă și de activitatea sa desfășurată printre pionieri, de dragostea cu care i-a învățat pe copii să țină penelul în mină (*Pionieri culegînd plante medicinale, Doi școlari*).

Stavru Tarasov debutează ca portretist, gen în care se simte bine influența școlii mîuncheneze și a lecției flamando-olandeze pe care pictorul și-a însușit-o în muzee. Factura prețioasă, meticuloasă de început (*Autoportret* – Muzeul de artă al R. S. României) va ceda ulterior locul unei maniere largi, libere și directe (*Cocuța, Fetița cu căciulă albastră*). Deși un bun portretist, va părăsi acest gen pentru a se lăsa în totalitate în vraja peisajului, pe care nu-l vede ca un pretext sau ca un decor convențional și lipsit de viață, ci ca un echivalent poetic al motivului în fața căruia artistul vibrează sincer (*Peisaj pe malul apei Covasna, Aleea de sub Tîmpa*).

O muncă rodnică de peste 40 de ani – ca pictor și profesor – înseamnă viața lui Stavru Tarasov, pictorul care rămîne pentru acea etapă – începutul secolului XX – o figură remarcabilă.

Înscrișă pe linia retrospectivelor realizate de Muzeul de artă din Brașov, considerăm că această expoziție deschide cu succes un drum care va fi confirmat prin activitatea de cercetare mai minuțioasă a retrospectivei „V. Maximilian”, anunțată pentru a doua jumătate a lunii iulie 1973.

Anca POPP-SĂNDULESCU